

njihovega političnega udejstvovanja je treba naglasiti, da so imeli svoje zastopnike v vseh strankah v parlamentu, zlasti pa v delavski stranki. S poslednjo stranko katoličani v zadnji dobi pred volitvami niso več bili zadovoljni, ker je v njej začel prevladovati svobodomiselni, katoliški Cerktvi neprijateljski duh. Iz delavske stranke je izšla borba zoper katoliške šole, kakor smo svojčas poročali. Ker je delavska stranka vsled tega svojega stališča izgubila simpatije katoličanov, je pri volitvah izgubila veliko njihovih glasov, in to je tudi eden izmed razlogov, zakaj je pri volitvah tako hudo propadla. Katoličani dajo na Angleškem okoli 1.000.000 glasov, kojih večina je bila prej oddana za delavsko stranko, pri zadnjih volitvah pa ne več. Tudi papeževa okrožnica o socialnem vprašanju je vplivala na angleške katoličane, da so po večini odtegnili svoje glasove delavski stranki.

*

Občni zbor Kmetijske zveze v Mariboru

bo v soboto, dne 19. decembra 1931, ob 10. uri predpoldne v Zadrufni gospod. banki v Mariboru, Aleksandrova c. 6.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in preglednikov.
2. Kaj pričakuje jugoslovansko kmetijstvo od naše vlade. — Ivan Vesenjaki.
3. Denarna kriza. — France Jerebič.
4. Napake pri zavarovanju. — Franjo Zebot.
5. Predlogi.
6. Sklepi in resolucije k predlogom in poročilom.
7. Volitev načelstva in preglednikov.
8. Slučajnosti.

Vsaka krajevna Kmetijska zveza pošlje na občni zbor za vsakih začetih 20 članov po 1 delegata, ki mora imeti s seboj pismeno pooblastilo krajevnega odbora Kmetijske zveze.

Z ozirom na izredno težek položaj našega malokmetijstva ter na važnost resolucij in sklepov prosimo, da pošlje vsaka krajevna Kmetijska zveza svoje delegate polnoštevilno. Povabljeni pa so tudi vsi ostali organizirani člani Kmetijske zveze, da se občnega zbora v velikem številu udeležijo!

Načelnik.

*

Dekan in duhovni svetovalec Ivan Jurko umrl. V Gradcu na operaciji je umrl dne 26. novembra starotrški dekan in duhovni svetovalec Ivan Jurko. Rajni se je rodil dne 9. junija 1875 v Št. Lovrencu na Pohorju. Posvečen je bil leta 1898. Kaplanoval je v Slivnici pri Celju in na Zusmu. Župnik je bil v Pamečah pri Slovenjgradcu in od leta 1919 v Starem trgu pri Slovenjgradcu, kjer je bil tudi dekan starotrške dekanije od leta 1929. Blagopokojni je bil vnet ter goreč duhovnik, ki je slo-

vel kot tak med duhovnimi sobrati in verniki. Blagi in mnogo prezgodaj umrli g. dekan bo ostal v najboljšem in hvaležnem spominu pri vseh, ki so poznali njegov značaj in plemenito srce.

Požar so preprečili dne 26. novembra v gledišču v Mariboru, ki bi bil lahko povzročil največjo škodo.

Znanl vlomilec obsojen. Mariborski senat je obsodil vlomilca Ivana Magerla, ki je bil nekaj časa strah Maribora ter okolice, na 8 let ječe. Obsojeni je star komaj 30 let, je že bil sedemkrat predkaznovan in je presedel radi tatvine dve leti v ječi. Po izpuščenju iz zaporov je zagrešil v Mariboru 14 vlovov in tatvin. Roka pravice ga je zagrabila v Betnavskem gozdu za streliščem, kjer je prebival pod šotorom v gostem grmovju in na skritem kraju.

Radi uboja tri leta ječe. Letos dne 2. oktobra ob priliki kožuhanja koruze je zabodel 23letni Marko Borak v Razvanju pri Mariboru s kuhinjskim nožem Srečka Pukla. Obtoženi se je izgovarjal pred mariborskim senatom s silobranom, a je le bil obsojen radi uboja na triletno ječo in na petletno izgubo častnih pravic.

Lokomotiva mu je odtrgala glavo. Dne 26. novembra je legel na tračnice koroške proge pri Mariboru iz samomorilnega namena 25letni brezposelni nožni kovač Ludvik Jezernik. Lokomotiva mu je odrezala glavo.

Vagon mu je stisnil prsni koš. Dne 27. novembra je pritisnil pri premikanju na vojaškem skladišču v Mariboru vagon redova Muso Ametoviča ob rampo tako nesrečno, da mu je stisnil koš in je bil revež takoj mrtev.

Gospodarsko poslopje je pogorelo posestniku Medvedu na Pesnici pri Mariboru.

Požar. Dne 21. novembra po polnoči je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju vdove Flis na Muti. Ker je bila krita stavba s škodljivimi, je bilo vse na mah v objemu plamenov. Pogorela je vsa živinska krma, pridelki, in živino so komaj rešili v zadnjih trenutkih. Ogenj se je razširil tudi na stanovanjsko hišo, kjer je požar uničil tesarju Tomažu Hermanu vse, celo orodje. Ljudje so prepričani, da je zanetila požar požigalčeva roka.

Skupaj so pili dne 18. junija t. l. v Nartpuju pri Framu: Jakob Skedlar, Franc Votolen in viničarski sin Potočnik. — Vsled preobilice alkohola je postal Votolen nasilen in je navalil z nožem na oba tovariša. Skedlar je zagrabil žele-

zen drog in lopnil z njim Votolena po hrbtu s tako silo, da mu je zlomil hrbtenico in je poškodovani umrl v mariborski bolnici. Dne 27. novembra je prisodil mariborski senat Skedlarju, ki se je izgovarjal s silobranom, radi malomarnosti 4 leta ječe in petletno izgubo častnih pravic.

Iz zasede je bil obstreljen v nogo 24letni progovni delavec Martin Marn iz Bistrice pri Rušah.

Zverinski uboj mladega fanta. V vasi Jablovci pri Sv. Trojici v Haložah so našli Drevenšekovi zjutraj pred hišo vsega razmesarjenega 20letnega sina Matevža. Raztelesenje je dognalo, da je bil žrtvi odsekan nos, polovica levega lica in zgornja leva ustnica. Razven tega je še imel zevajočo rano na levi strani vrata in z nožem prerezano žilo dovodnico. Smrt je nastopila vsled izkravitve. Moral se je vršiti med ubitim in napadalcem srdit boj, ker so bila tla daleč na okrog krvava ter pohojena. Ubijalec je 18letni Leopold Šmigoc, ki je priznal orožnikom, da je sunil Matevža z nožem v vrat, a zanika udarce z motiko, katero so našli orožniki vso okrvavljeno. Vzrok zločina je najbrže ljubosumje.

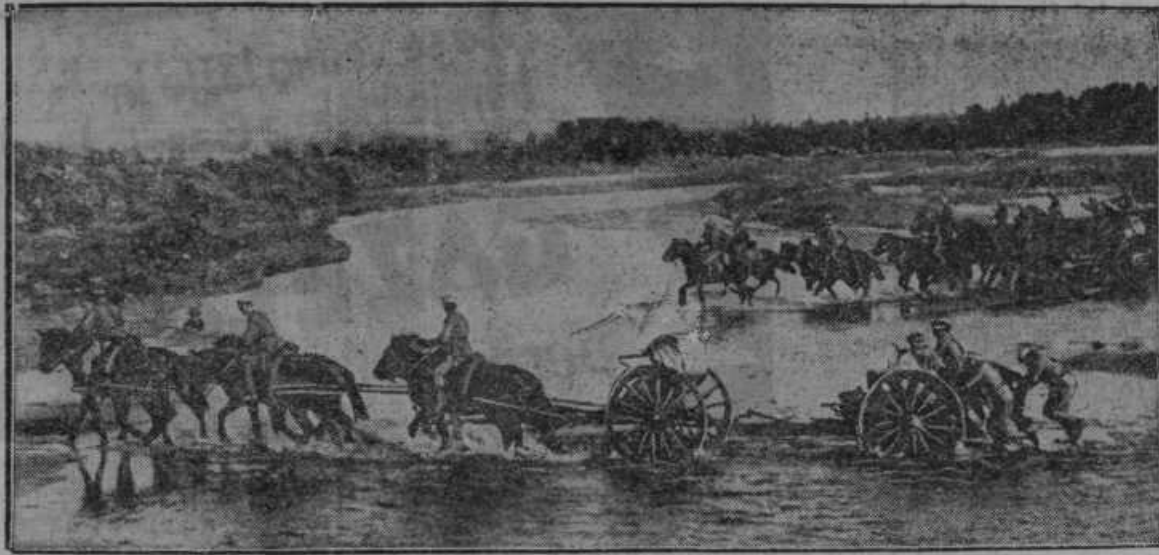
Pri podiranju drevja je zlomilo nage viničarju Koserju na Kodeličevem posestvu v Radomerju pri Ljutomeru.

Cigan si prestrelil po naključju dlan na roki. 20letni cigan Štefan Čener iz Borejca v Prekmurju je našel revolver in se je igral z njim. Orožje se je sprožilo in krogla je prevrtala ciganu dlan na roki, da se je moral zateči v bolnico v Murski Soboti.

Konj se je splašil vsled lajanja psa 66letnemu krčmarju Emeriku Čačinoviču, ko se je peljal v Mačkovce (Prekmurje). Gostilničar si je zlomil pri padcu s prevrnjenega voza nogo.

Smrt pod avtomobilom. Dne 23. nov. zvečer je zašel pred krčmo Pristovšek pri Celju delavec pri Westenu, 30letni Stanko Gorjanc iz Arclina, pod avtomobil. Avto je moža podrli z blatnikom, mu zlomil dvakrat nogo, enkrat roko in ga tako poškodoval, da je obležal mrtev. Nesreča se je zgodila, ker je bil smrtno poškodovani pijan.

Morilec in sobtoženka pred sodiščem. Letos septembra smo poročali o zverinskem umoru v Žetalah. Zaradi umora 55letnega posestnika Leopolda Petroviča so dajali dne 23. novembra odgovor pred celjskim senatom: 30letni tesar Ivan Krušič iz Žetal. 48letna Jera Petrovič (žena umorjenega), ter

Bojišče v Mandžuriji. Japonsko topništvo prekorači reko.

njena nezakonska hčerka, 19letna Katarina. Pokojni Petrovič se je bil že v tretjič oženil z Jero Potočnik, ki je pripeljala seboj v zakon tudi svojo nezakonsko hčerko Katarino. Stari Petrovič je bil čudak in mati ter hči sta bili kmalu obe proti možu in očimu. V hišo je začel zahajati oženjeni, a ločeni tesar Ivan Krušič, ki je imel razmerje z materjo in hčerjo. Trojici je bil na poti čudaški Petrovič. Jera je obljubila Krušiču posestvo in denar, če spravi s poti na spreten način neljubega moža Leopolda. Krušič je lotil zločinskega naklepa v noči 25. na 26. avg. Ženski sta bili sporazumno z morilcem usodepolno noč odsotni. Krušič se je splazil v hišo in naletel na Petroviča. V prepiru je tesar podrl starega na tla in ga obdeloval s pestmi. Ko je bil starček že na pol potolčen, ga je zverina še obesil za vrv, katero je pritržil na železno kljuko na stropu. Ker je pa kljub obešenju segal Petrovič z nogami do tal, ga je tiščal morilec tako dolgo navzdol, da je izdahnul. Po opravljenem rabeljskem poslu je obešenemu podstavil pod noge prevrnjeno pručico, kakor bi bil izvršen samomor. Na obešenega je naletela pastorka Katarina,

ki je obvestila o najdbi orožnike. Celjsko sodišče je prisodilo Ivanu Krušiču in Petrovičevi vsakemu 20 let robije in ju obsodilo še na izgubo častnih pravic, obtožena pastorka je bila oproščena.

Ako voznik na vozu zaspi. Dne 23. novembra krog 10. ure zvečer je zaspal na vozu Miha Drobiž na cesti iz Laškega proti Celju. Nasproti je privozil avto, katerega so se splašili konji. Voznik je padel z voza, avto mu je šel preko noge in mu jo zmečkal. Konje je zastavil krčmar Kranjc v Polulah.

Vlomilci so odnesli pri Holeškem pod Mlad samomorilec. V bližini tovarniških hiš v Štorah pri Celju so našli obešenega 22letnega kovinarja štorske železarne Josipa Otovnika iz Štor. Mladenič si je končal življenje v duševni zmedenosti.

Terezijo v Trbovljah 2000 Din.

Padel in si prerezal vrat na šipi. — Vrata topilnice v Litiji Franc Kovač je prišel zvečer malo bolj dobre volje domov in se je spravil k počitku. Kovač je stanoval v podstrešni sobi, je hotel po vzbujenju iz sobe po strmih stopnicah, a je padel tako nesrečno, da je zadel z glavo ob šipo na oknu, ki mu

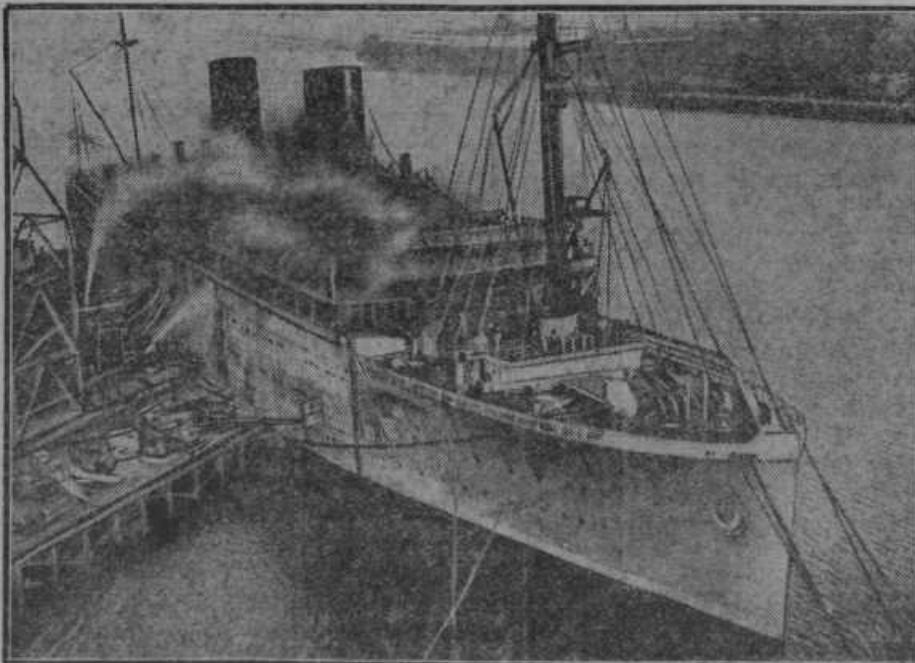
je prerezala na vratu žilo dovodnico in je umrl radi izkrvavitve.

Gasilski avtomobil zgorel. Kar se zgodi le malokedaj, se je pripetilo gasilskemu avtomobilu v Kranju, da je zgorel vsled ognja v razpršilniku ob priliki poskušnje voznje po temeljiti popravi. Škoda znaša nad 100.000 Din. Avto je bil komaj štiri leta v rabi.

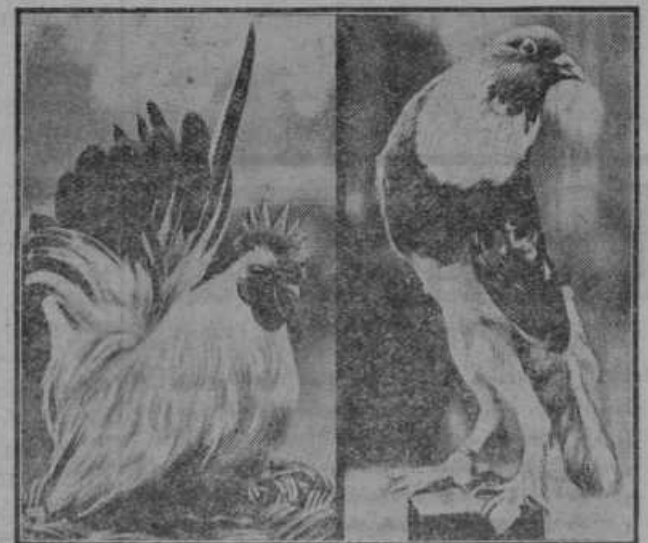
Smrtna žrtev pretepa. V nedeljo dne 22. novembra zvečer je prišlo na Drečjem vrhu pri Trebelnem na Kranjskem do pretepa, v katerem je bil ob življenju 21letni Franc Žgajnar iz Pokleka.

Roparja oropala župnika. V noči dne 22. novembra sta se splazila s pomočjo lestve dva tolovaja v župnišče v Boštanj pri Sevnici ob Savi. Župnik Rakovec se je zbudil, a sta ga ukrotila lopova z revolverjem. Našla sta ključ od cerkvene blagajne in odnesla 4160 Din. Po župnikovem opisu gre v tem slučaju za dva pobegla kaznjence, katera išče zagrebska policija.

Zaklan na vojaškem dopustu. Pri posestniku Dolancu v Košči (občina Polšnik) pri Zagorju so obhajali gostijo. Opolnoči so čuli svatje pred hišo krik in stekli na dvorišče pogledat. Na tleh so našli zaklanega in že mrtvega Fe-

19.000-tonsko motorno ladjo »Bermuda« je popolnoma uničil ob priliki popraviljanja v luki v Belfastu na Irskem požar.

Na mednarodni razstavi perutnine v Londonu je bila prisojena prva nagrada petelinu in golobu.

štajnovnega Jožeta, ki je bil kot vojak-redov na dopustu. Pri tej priliki je bilo obklanih tudi več drugih fantov.

Avtobus povozil kolesarja. V Ljubljani je zadel ob avtobus dne 26. nov. kolesar in kleparski vajenec Josip Makovec. Sunek je bil tako silovit, da je obležal mladi dečko takoj mrtev.

Avtobus zgorel. Avtoomnibus, ki je prevažal pošto in potnike med Črnomljem in Starim trgov, je dne 25. nov. zgorel vsled eksplozije bencina.

Kozolec je pogorel v noči dne 24. novembra čevljarju in posestniku Fr. Rožancu v Begunjah na Gorenjskem. Požar je bil podtaknjen.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon 2358. Lastnik in vodja kirurg dr. Černič Mirko. Najmoderneje opremljen za operativne slučaje. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, žarnica »Halas«, enterocleaner. 1464

Velike jaslice iz lesa za cerkev se dobijo po zelo ugodni ceni in pogoji v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Župni uradi, ki se zanimajo za to, naj pišejo po ponudbo.

Popravljen narava. Človeški duh obvladava tudi to, kar narava pokvari. Posebno velja to za nedostatkne človeške kože in las, ki se dajo odstraniti z dobrimi sredstvi, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), ter Fellerjeva Elsa-mila lepe in zdrave (5 kosov 52 Din franco). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Ktubičca Donja, Elsatg 341. Kavška banovina.

Sv. Miklavž bo letos kupoval sledeče: šolske potrebine, pa lepe povestice. Tam, kjer je bogat, naj kupi Karl Maya. To bo veselja in čitanja za mlade in stare. Za Miklavža bodo že vse tri knjige Winnetou v posebni izdaji, z večbarvno naslovno sliko gotove. Cena knjigi posebne izdaje je Din 75.— Tam, kjer pa bolj varčuje, bo pa kupil povesti Male knjižnice. Dosedaj je izšlo že sedem zvezkov: Hrabri krojač, V zemlji pritlikavcev, Aladin, Tone Palčič, Doživljaji starega zajca, Dva soseda, Nesrečni kraljevič. Vsak zvezek ima 32 strani, najmanj 10 slik in stane samo Din 2.— (Pri naročilu je poslati denar ali znamke naprej.)

Kaj pa bo prinesel našim gospodarjem in gospodinjam? Kaj drugega, kot žepni koledar, vezan v celoplastno, gospodarju Kmetški koledar, gospodinji pa Gospodinjski koledar. (Pri naročilu je poslati za koledar Din 10.— v denarju ali znamkah naprej.)

Vse te knjige se dobijo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Vsem dekliškim in Marijinim družbam. Na vodstva Marijinih družb smo razposlali Gospodinjski koledar na vpogled. Članice, dajte si ga ogledati. Videle boste, da vam bo zelo ugajal. Zberite skupno naročilo po Din 10.— za koledar in pošljite, da koledar prejmete! Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Skoro neverjetno pa vendar resnično! Krasno vzorčast baršun za obleke prodaja Stermec ki po 16 Din. fini novomodni po 25 Din, svilen po 48 Din. Oglejte si izložbe! 1672

Velika izbira vsakovrstne svile od Din 16.— pravejši, boljše traža zaloga. Tekstilna barzarju, Maribor.

*

Majšperk ali Lešje?

Po vpostavitvi Jugoslavije se je s hvalevredno vnemo začelo tudi čistenje onih krajevnih imen, katera so dobila tekom stoletij vsled ponemčevanja, tuintam pa tudi iz lastne malomarnosti, tujo ali drugače pohabljen obliko. — Med najgrše pokveke te vrste moramo prištevati »Majšperk«, za malo naselbino s cerkvijo ob Dravinjski dolini. Zgodovina tega krajevnega imena je sicer zelo enostavna, za naše staroslovenske kulturno-socijalne razmere pa izredno zanimiva.

Prvotno ime je bilo: Lešje, kakor še danes, kajti katastralna občina, v

kateri leži naselje »Majšperk«, ni sprejela niti še imena niti ustroja do danes. Jezikovno-zgodovinski izhod tega imena pa ni znano grmovje »leska« ali »lešje«, kakor si je menda do sedaj tolmačil kak priprosti jezikoslovec, nego izraz »leh« (v množini »leši«), t. j. oni višji upravnik staroslovenskega domobranstva, kateri je tukaj živel na utrjenem gradu in s svojimi »lešniki« čuval najugodnejši prelaz iz Dravskega polja v Dravinjsko dolino, odnosno nasprotno, pred sovražnimi napadi ali pohodi. Ker mu je bil ta grad glavna opora, in ker so bili okoličani njegovi pomočniki ali sobojevniki, so poimenovali grad kakor vso bližnjo okolico kot »Lešje«.

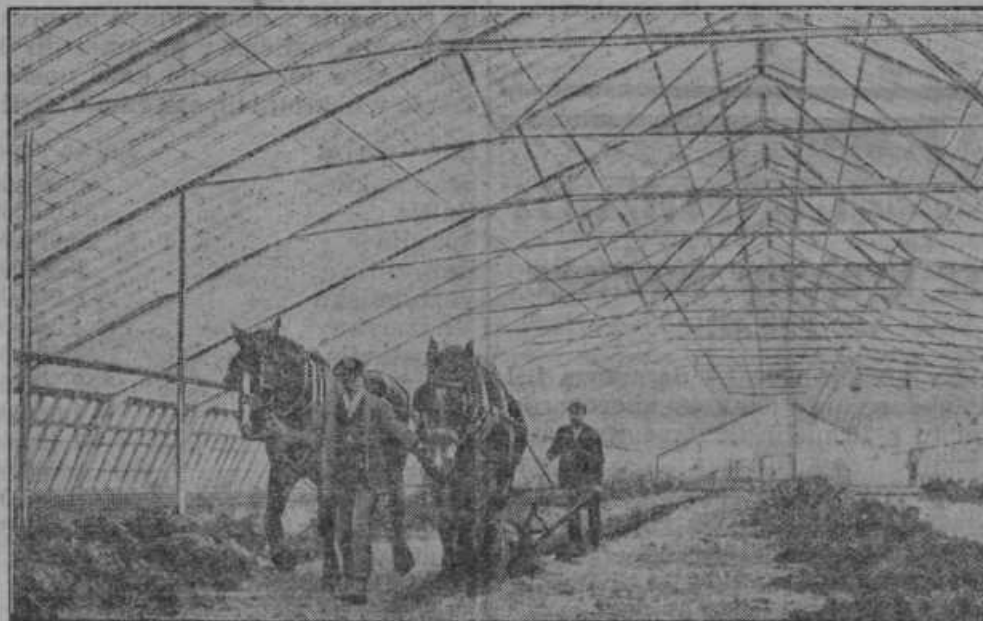
Kdor ta kraj dobro pozna in ima nekaj vojniških izkušenosti, razvidi kmalu sam, da je bila okolišna krajina »Savinsko« že od davnih časov dobro pripravljena za odpor sovražnika na vsej čari, ker izgleda kakor utrjena veriga, koje sklepi so tabor »Dobrava«, tabor »Ptuj-ska gora« z grebenom Sv. Lenarta, Lešje, Staten breg, stari grad v Studenicih in čez Zbelovski grad do Konjic.

Tako je menda bilo do 12. stoletja. V tej dobi so se pa začeli doseljevati Nem-

ci, kateri so izpodrinili najprej domače poveljnike takih utrjenih postojank in sčasoma tudi vse domače graščake ali vlasteline, kar razvidimo iz tega, da so imeli pristna slovenska imena kakor: Brižnik, Zidanič in enako. — V naš grad so se ugnezdili vitezi »Mannsberg« menda že v omenjenem stoletju, kajti enega teh že najdemo imenovanega v listini iz leta 1168. — Pod gradom so pa imeli svoja obširna gospodarska poslopja, ko so si tudi pridobili kmalu 712 oralov najboljše rodne grude. Ker se je pa govorilo zdaj vedno o »Mannsbergih«, je začelo ljudstvo vse ono, kar je pripadalo k gradu, poimenovali kakor: »mannsberško«. Tem potom smo prišli do imena »Majšperk« in ga še vedno vlačimo seboj kot pezo iz srednjeveških dob nadvladovanja nemškega plemstva.

Seveda se je pa ohranilo ime »Lešje« dalje za občino kakor naselbino, katera je itak zvezana z onim obočkom; gradu »Lešje« pa itak ni več in tako se priklopi zopet onih par hiš vasi »Lešje« in barbarsko ime »Majšperk« zgine za — vselej.

Grad je propadel še le okoli leta 1870. Pisec tega se še spominja površno na

Polje pod stekleno streho. Na farmi na Angleškem imajo poskušne njive pod stekleno streho, kjer orjejo s konji.